

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 15.02.2012
Sayı: 242

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Bahadır Yıldırım
Aytekin Akkurt

İhsan Özkes
İstanbul Milletvekili

Dr. Mehmet ŞEKER
Gaziantep Milletvekili

~~İhsan Kalkavan~~
İhsan Kalkavan
Samsun

Bahadır

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	27. Subat 2012	E. No: 21378		
Ysn.Üzm.	AB	Bşk. Yrd.	Yrd. Bşk.	Yrd. Bşk.
TBMM BAŞKANI				

GENEL GEREKÇE

Maddi gerçeği araştırıp olayı aydınlatmak olan yargılama sürecinde delil serbestliği ilkesi vardır. Yani hukuka aykırı olmayan herşey delil olarak kullanılır. Tanık beyanları da maddi gerçeğe ulaşmak için kullanılan deliller arasındadır. Fakat tanık ifadelerinin delil olma açısından zayıf olduğu, başka delillerle desteklenmesi gerektiği de bilinen bir gerçektir. Tanık beyanının zayıf delil olarak görülmesinin başlıca nedenleri; söze ve hafızaya dayanması ve tanıklığın manipülasyona açık olmasıdır. Yani tanık beyanı menfaat, kişiye duyulan sempati, öfke, kin gibi hissi nedenlerin etkisi ile gerçeklerle bağdaşmayabilir. Çünkü kişi çok sevdiği bir yakını korumak için veya öfke duyduğu birinden öç almak için ya da menfaat karşılığında gerçeği çarpıtabilir.

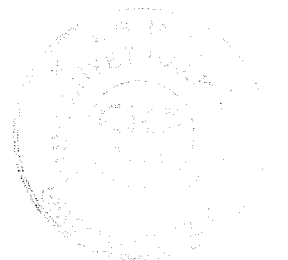
Ülkemizde tanık beyanı delil olma açısından “zayıf, çürük” olarak nitelenirken, hukuki olmayan hatta uluslararası hukuka aykırı olan ve 2005 yılında Türk hukuk sistemine giren “gizli tanık” uygulaması son zamanların en önemli davalarının baş aktörü haline gelmiştir. Kamuoyunun yakından ilgilendiği davaların iddianameleri gizli tanık ifadeleri ile oluşturulmaktadır. Sadece gizli tanığın ihbar mektubu ya da beyanına dayanarak yürütülen davalar nedeniyle insanlar yıllarca tutuklu kalmakta, özgürlüklerinden yoksun kılınmaktadır.

Kişinin kendisine yöneltilen suçlama ve delilleri tartışabilmesi ve sorgulayabilmesi olanağını ortadan kaldıran “gizli tanık” uygulaması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından da adil yargılama hakkının ihlali olarak görülmektedir. AİHM içtihatları incelendiğinde, tanığın güvenilirliğinin veya beyanlarının inandırıcılığının test edilebilme olanağının sağlanmadığı durumların adil yargılama hakkının ihlali olarak yorumlandığı görülecektir. Burada amaç sanığı suçlandıran beyanların kasten uydurulmuş veya hatalı ifadeler olup olmadığının tespitidir. Nitekim Türkiye’deki önemli davalarda da çelişkili ve gerçeğe bağdaşmayan gizli tanık ifadelerine, “sehven” oluşturulan kanıtlara, sanığı tanımayan veya olay mahallini hatırlayamayan tanıklara sıkça rastlanmaktadır. Bu durum da kamuoyu nezdinde, yürütülen davaların inandırıcılığını zedelemekte, yargılama sürecine duyulan güveni sarsmaktadır.

Açıkça mantık hataları ve yanlışlar olmasına rağmen tanık beyanlarına dayanarak verilen ve yıllarca süren tutuklama kararları ülkemizin uluslararası arenadaki itibarını zedelediği gibi, tanık ifadeleriyle tutuklamanın önüne geçmeyen hükümetin bu uygulamayı siyasi operasyonlarının bir aracı olarak özellikle kullandığı inancı da yaygınlaşmaktadır.

Yukarıda bahsedilen nedenlerle, en çok da bir tanık ifadesiyle insanların suçlanmasının, tutuklanmasının, özgürlüklerinden mahrum bırakılmasının önüne geçmenin ilk adımı, caydırıcı bir önlem olarak cezaların arttırılması olacaktır.

Kanun teklifi ile; Türk Ceza Kanunu’ndaki suç uydurma ve yalan tanıklık başlıkları altında düzenlenen cezaların arttırılması öngörülmektedir.

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 271 inci maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşlenmediğini bildiği bir suçu, yetkili makamlara işlenmiş gibi ihbar eden ya da işlenmeyen bir suçun delil veya emarelerini soruşturma yapılmasını sağlayacak biçimde uyduran kimseye dokuz yıla kadar hapis cezası verilir.

MADDE 2- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 272 inci maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üç yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapan kişi hakkında beş yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

MADDE 3- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 272 inci maddesinin 8 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi hakkında hapis cezası dışında adlî veya idarî bir yaptırım uygulanmışsa; yalan tanıklıkta bulunan kişi, altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 5- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

